

# Årsredovisning 2023

## Kultur- och bildningsnämnd



## Innehållsförteckning

<b>1</b>	<b>Sammanfattning .....</b>	<b>4</b>
<b>2</b>	<b>Vision och värdegrund .....</b>	<b>4</b>
<b>3</b>	<b>Händelser av väsentlig betydelse .....</b>	<b>4</b>
<b>4</b>	<b>Uppföljning av resultatmål .....</b>	<b>5</b>
4.1	Ökad kunskap och bildning för personlig utveckling och delaktighet i samhället .....	5
4.1.1	<b>Stärka folkhögskolorna som en betydelsefull aktör för att fler människor ska nå arbetsmarknaden .....</b>	<b>7</b>
4.1.2	<b>Digital utveckling inom folkhögskolornas alla verksamheter .....</b>	<b>8</b>
4.1.3	<b>Stärka och utveckla skolornas verksamhet inom området hållbar utveckling .....</b>	<b>8</b>
4.1.4	<b>Att vara en attraktiv resurs för kommuner och andra aktörer, i att genomföra utbildningsuppdrag .....</b>	<b>8</b>
4.1.5	<b>Dialog med Studieförbunden och Geijerskolan om folkbildningens utveckling i länet .....</b>	<b>9</b>
4.2	Ett varierat kulturutbud av hög kvalitet och fokus på ökad kulturell delaktighet och eget skapande .....	9
4.2.1	<b>Främja barn och ungas möten med konst och kultur .....</b>	<b>11</b>
4.2.2	<b>Stärka barn och ungas inflytande och delaktighet utifrån barnkonventionen .....</b>	<b>11</b>
4.2.3	<b>Stärka det ideella kulturlivet och arrangörskapet .....</b>	<b>11</b>
4.2.4	<b>Stärka kulturskaparnas villkor .....</b>	<b>12</b>
4.2.5	<b>Utveckla det stödjande arbetet mot företag inom kulturella och kreativa näringar och besöksnäringen .....</b>	<b>12</b>
4.2.6	<b>Utveckla samordning och strategisk samverkan inom området kultur, hälsa och folkhälsa .....</b>	<b>12</b>
4.3	Stärkt folkhälsa och folkhälsoarbete med fokus på förutsättningar för hälsa .....	13
4.3.1	<b>Skapa en struktur för regionalt stöd för länets folkhälsoaktörer .....</b>	<b>16</b>
4.3.2	<b>Utveckla samverkan med andra regionala utvecklingsarbeten som påverkar folkhälsan .....</b>	<b>16</b>
4.3.3	<b>Kommunikation Region Värmlands folkhälsostrategiska plan .....</b>	<b>17</b>
4.3.4	<b>Beskriva och kommunicera innebörden av strategiskt folkhälsoarbete .....</b>	<b>17</b>
4.3.5	<b>Använda uppföljningsstrukturen för den folkhälsostrategiska planen .....</b>	<b>17</b>
4.3.6	<b>Följa upp, utvärdera och mäta folkhälsoarbete även i ekonomiska termer för att belysa effektivitet och kvalitet i hälsofrämjande arbete .....</b>	<b>17</b>
4.4	Hållbar organisation - Hållbart arbetsliv .....	17
4.5	Hållbar organisation - Ekonomi i balans .....	18
4.6	Hållbar organisation - Minskat miljöavtryck .....	19
4.7	Hållbar organisation - Respektfulla möten .....	21
<b>5</b>	<b>Uppföljning av nämndplan och andra politiska uppdrag .....</b>	<b>21</b>




5.1	Kultur- och bildningsnämndens fokusområde/inriktning för år 2023 .....	21
5.1.1	<b>Digitalisering</b> .....	21
5.1.2	<b>Hållbarhet utifrån Agenda 2030</b> .....	21
5.1.3	<b>Kultur, hälsa och folkhälsa - i samverkan</b> .....	21
5.1.4	<b>Ledarutveckling kopplat till effektmålet hållbar organisation</b> .....	22
5.1.5	<b>Motverka utanförskap och ofrivillig ensamhet</b> .....	22
5.1.6	<b>Motverka långsiktiga konsekvenser av covid-19 inom nämndensansvarsområden utifrån gjorda analyser</b> .....	22
6	<b>Arbete med personal- och arbetsmiljöfrågor</b> .....	22
7	<b>Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning</b> .....	22
8	<b>Nämndanalys</b> .....	23
9	<b>Internkontroll</b> .....	23

## 1 Sammanfattning

Årsredovisning 2023 innehåller en redovisning av ekonomisk uppföljning och verksamhetsuppföljning inom kultur- och bildningsnämndens ansvarsområde.

Nämnden visar i det ekonomiska resultatet ett överskott på 7,9 miljoner kronor för helåret 2023. Utöver genomförda reduktioner enligt plan avseende personalkostnader och övriga verksamhetskostnader orsakas överskottet huvudsakligen av ökade projektintäkter och riktade statsbidrag inom området psykisk hälsa som inte hunnit fördelas ut innan årsskiftet.

Efter genomförd analys av insatser kopplade till målsättningarna i nämndplan 2023 är bedömningen av kultur- och bildningsnämndens resultatmål 2023:

Kultur- och bildningsnämndens bedömning av resultatmålen 2023	
Ökad kunskap och bildning för personlig utveckling och delaktighet i samhället	Har uppnåtts 
Ett varierat kulturutbud av hög kvalitet och fokus på ökad kulturell delaktighet och eget skapande	Har uppnåtts 
Stärkt folkhälsa och folkhälsoarbete med fokus på förutsättningar för hälsa	Har delvis uppnåtts 

Under 2023 har förvaltningen fortsatt arbetet med att implementera och uppfylla målen i de strategiska planer som nämnden tidigare fattat beslut om samt mål och fokusområden i nämndplan 2023. Utöver det har nämnden bland annat beslutat om satsningar på barn och ungas hälsa samt barn och ungas tillgång till kultur.

Det bistra ekonomiska läget under året för såväl kommuner som regionen påverkar utrymmet att prioritera arbete utanför kärnuppdragen och avsätta tid för deltagande i aktiviteter. Det ekonomiska läget ger även individer mindre marginaler och skapar ökade klyftor i samhället vilket är en stor riskfaktor för ökad ohälsa.

Den ekonomiska situationen under året och förväntan om fortsatt minskande ekonomiskt utrymme har medfört personalneddragningar och andra åtgärder för kostnadsreduktion då den ekonomiska situationen bedöms bli ytterligare försämrade under 2024.

## 2 Vision och värdegrund

Region Värmlands vision är *Livskvalitet i världsklass*. Med utgångspunkt från invånarnas behov medverkar Region Värmland till att främja en hållbar utveckling i hela Värmland och att göra länet ännu mer attraktivt att bo, verka i och besöka. Genom att alla medarbetare arbetar för att nå de beslutade effektmålen styr Region Värmland i rätt riktning för att nå visionen och, genom det, mot en långsiktig utveckling för värmlänningarna.

Region Värmlands värdegrund *För alla i Värmland* syftar till att alla i länet ska må bra och att regionen ska vara både attraktiv och konkurrenskraftig. Genom värdegrunden skapas en gemensam kultur som ska vara alla medarbetares kompass i det dagliga arbetet i en lärande process med mål och uppföljning. Värdegrunden skapar ett underlag till diskussion, dialog och engagemang.

## 3 Händelser av väsentlig betydelse

- Region Värmland blev medlemmar i Nationella Healthy Cities nätverket i Sverige
- Region Värmlands folkhälsovecka i april
- Region Värmlands folkhälsopris delades ut på regionfullmäktige i april
- Satsning på barn och ungas rätt till kultur
- Satsning på projekt för barns och ungas hälsa
- Drömsommarjobbet

- Arkivmyndighetsansvaret övergick från kultur- och bildningsnämnden till regionstyrelsen
- Folkhögskolornas styrelse beslutade att återföra utbildningsplatserna i Filipstad till respektive folkhögskola
- Frödningstipendiet och folkrörelsestipendiet delades ut på regionfullmäktige i oktober
- Värmlands bokfestival i november
- Under pandemin tilldelade staten extra deltagarveckor till folkhögskolornas allmän och särskild kurs. De upphörde vid årsskiftet och det har medfört personalreducering på Region Värmlands folkhögskolor.
- Folkhälsoområdet utgör nu en egen avdelning under kultur och bildning. Detta efter en omorganisering där övriga delar av avdelningen hållbar utveckling flyttades till regionledningskontoret. Detta kommer att ge förutsättningar att växla upp folkhälsoarbetet under 2024.

## 4 Uppföljning av resultatmål

### 4.1 Ökad kunskap och bildning för personlig utveckling och delaktighet i samhället

I enlighet med SKR:s folkbildningspolitiska program har staten, regioner och kommuner ett gemensamt ansvar för att bidra till finansiering av folkbildningen. Förutom att regionen är huvudman för fem egna folkhögskolor har kultur- och bildningsnämnden i uppdrag att besluta om verksamhetsbidrag till studieförbund verksamma i Värmland, verksamhetsbidrag till Geijerskolan, länets rörelsedrivna folkhögskola och bidrag i form av mobilitetsstöd för studier på folkhögskolor runt om i landet.






Region Värmlands folkhögskolor planerar och arbetar efter den av nämnden, tillika folkhögskolornas styrelse, antagna strategiska folkhögskoleplanen. Planen beskriver de omvärldstrender och planeringsförutsättningar som ligger till grund för skolornas inriktning, strategiska målsättningar och prioriterade utvecklingsinsatser och ligger i linje med övergripande nationella folkbildningspolitiska planer och mål. Uppföljning av utvecklingen över tid sker med stöd av en mätplan.

Det är fortsatt många som ser folkhögskolorna som ett attraktivt studieval. I Region Värmlands skolövergripande deltagarenkät svarade 83 procent av deltagarna att förväntningarna på utbildningen har infriats eller överträffats, vilket är en ökning från 80 procent 2022. På frågan om deltagarna upplever att skolans studiemiljö främjar deras lärande svarade 89,5 procent att den gör det, vilket är en ökning med ett par procent från året innan. Drygt 85 procent av deltagarna med en funktionsnedsättning svarade att studiemiljön främjar deras lärande. Även det resultatet var en ökning från 2022. Snittet för skolornas söktryck inför höstens kursstarter var 1,8 sökande per planerad plats på allmänkurser och 2,4 sökande per plats på skolornas profilkurser, vilket ligger marginellt högre än föregående år. Insatser har genomförts för att bland annat öka antalet sökande till allmän kurs. Skolorna har bland annat arbetat uppsökande och samverkanskontakter har etablerats, vilket i sin tur har resulterat i kurser med senare start. Användardriven utveckling är en metod som också har använts för att utveckla kurser och bli mer samhällsrelevanta. Insatser för mångfald har genomförts med målet att få fler utlandsfödda till skolornas särskilda kurser.

Studieförbunden har visat en anpassningsförmåga och kreativitet under och efter pandemin. De tio förbundens genomförda verksamhetsvolym hade ökat från 141 81 studietimmar 2021 till 211 675 studietimmar 2022. En sammantagen bedömning av planerade aktiviteter status och indikatorer visar att folkbildningen bidrar till att resultatmålet Ökad kunskap för personlig utveckling och delaktighet i samhället uppnås för helåret 2023.

Under perioden har arbetet inneburit att resultatmålet bidragit till flera av Agenda 2030-målen.



Indikatorer	Utfall	Kvinnor	Män	Mål
 Fördelning mellan kvinnor och män som deltar i Region Värmlands folkhögskolors verksamhet	63/37	63 %	37 %	60/40 (strävan 50/50)
<b>Kommentar</b> På Region Värmlands folkhögskolor utgjorde kvinnor 63 procent och män 37 procent på kurser inom det ordinarie statsbidragsanslaget. På de allmänna och särskilda kurserna var fördelningen 57 procent kvinnor och 43 procent män. Något jämnare fördelning var det på de allmänna kurserna där fördelningen var 53 procent kvinnor och 47 procent män. Totalt sett är det en något ojämnare könsfördelning 2023 jämfört med för 2022, vilket följer den nationella trenden. Skolorna arbetar aktivt med sina jämställdhetsplaner och använder sina medarbetar- och deltagarenkäter som underlag för att utveckla sina verksamheter. Målet är att uppnå en mer jämställd könsfördelning på kurserna, främst på profilkurserna. Under året har skolorna påbörjat processen med Likarättscertifiering, ett arbete som fortsätter under 2024.				
 Andel personer med utländsk bakgrund som deltar i Region Värmlands folkhögskolors verksamhet	21 %	–	–	Ska öka
<b>Kommentar</b> På folkhögskolornas kurser på folkbildningsanslaget var andelen studerande med utländsk bakgrund drygt 21 procent, en treprocentig minskning från 2022. På Allmän kurs låg andelen på 37 procent jämfört med Särskild kurs, där 15 procent av de studerande hade utländsk bakgrund. På de allmänna och särskilda kurserna ligger andelen utlandsfödda på samma nivå som föregående år. Under året har en skola bland annat samverkat med ett studieförbund för att planera en konstkurs med ett högt deltagarantal av personer med utländskt ursprung som mål. Kursen genomfördes under våren. Skolorna har också under året haft riktade kurser för utlandsfödda på Allmän kurs.				
 Andelen studerande på Region Värmlands folkhögskolor som når sina behörigheter/studiemål	81,7 %	50 %	50 %	85 %
<b>Kommentar</b> Folkhögskolornas Allmän kurs ger deltagarna möjlighet att studera och få behörighet till högskole- eller yrkeshögskolestudier. 81,7 procent av eleverna, av totala antalet planerade, erhöll grundläggande behörighet till högskola eller yrkeshögskola. Av dem var 50 procent kvinnor och 50 procent män.				
 Uppföljning av studieförbundens och Geijerskolans verksamhetsberättelser utifrån beslutade riktlinjer för verksamhetsbidrag	Ja	–	–	Märkbara effekter
<b>Kommentar</b> Regionens företrädare har under året följt upp studieförbunden och rörelsefolkhögskolan Geijerskolan genom återkommande dialoger i form av besök ute i verksamheterna och genom ett dialogmöte där en regional projektledare från Folkbildningsrådet deltog. Regionens företrädare har också under våren deltagit i ett möte med Folkbildarna i Värmland (ett samarbete mellan samtliga studieförbund och SISU i Värmland) för dialog om aktuella frågor. I samband med studieförbundens ansökningar om verksamhetsbidrag rapporteras bland annat statistik för verksamhet genomförd 2022 samt hur de har arbetat med frågor rörande fem prioriterade utvecklingsområdena. Under 2022 genomförde de tio studieförbunden 211 675 studietimmar vilket är en ökning från 2021, men når inte den nivån på studietimmar som man hade innan pandemin. Trots det har studieförbunden arbetat framgångsrikt med de prioriterade utvecklingsområdena. De har genom sina ansträngningar och samarbete fortsatt att nå och berika en mångfald människor i Värmland. Deras verksamhet och anpassning till samhällsutmaningarna bidrar till en stark och inkluderande inverkan på samhället.				
 Region Värmlands folkhögskolors andel uppdragsutbildningar av totalt genomförda deltagarveckor som bidrar till de strategiska målen	7 %	–	–	20 %
<b>Kommentar</b> Utfallet för 2023 är det sammanlagda värdet för skolornas uppdrag 7 procent vilket är lägre än 12 procent som var utfallet 2022. Det beror till stor del på färre statliga arbetsmarknadsinsatser som riktar sig till personer som står långt ifrån arbetsmarknaden gör att uppdragsutbildningar har minskat. Skolorna arbetar kontinuerligt för att upprätta och				

Indikatorer	Utfall	Kvinnor	Män	Mål
förstärka sitt nätverkande med externa aktörer. Exempel är kontinuerliga träffar med Arbetsförmedling och kommuner samt att se över möjligheter att samarbeta för att nå fler som står långt ifrån arbetsmarknaden.				

## Aktiviteter

### Säkerställa och arbeta aktivt med kompetensförsörjning för regionens folkhögskolor

Skolorna fortsätter att arbeta efter Region Värmlands folkhögskolors strategiska kompetensförsörjningsplan, antagen av styrelsen 2022. Planen beskriver strategier, statistik och analys över ålders- och könsfördelning av skolornas olika yrkeskategorier. Den beskriver också de omvärdstrender och planeringsförutsättningar som skolorna arbetar med sin kompetensförsörjning samt rutiner och mall för planering.

### Utveckla studiemiljön på regionens folkhögskolor

Skolorna bidrar på olika sätt till att stärka deltagarnas förutsättningar för att inhämta, kommunicera, interagera och producera digitalt. Det handlar om möjligheter, rättigheter och skyldigheter som följer med en digital tid men också om samhällstjänster, utbildningssystemet och utvecklingen av arbetsmarknaden. Arbetet med att implementera Office365 på skolans utbildningar fortskrider.

### Stärka arbetet med mångfald

Andelen utlandsfödda på kurser inom folkbildningsanslaget har stadigt ökat sedan 2017. Skolorna arbetar kontinuerligt med insatser för att öka andelen utrikesfödda, särskilt på de långa särskilda kurserna och statistiken visar att de insatser som gjorts har resulterat att andelen utrikesfödda har ökat på de särskilda kurserna. En konstkursvecka för målgruppen utlandsfödda har genomförts under våren i samverkan med ett studieförbund. En workshop i normkritik har genomförts, och antagningsrutinerna har setts över som visar att skolans antagningskriterier inte missgynnar någon specifik diskrimineringsgrupp.

Skolorna har påbörjat arbetet med att bli Likarätt-certifierade. Med ledning av Region Värmlands strategier på hållbarhetsenheten har arbetet startats upp och utbildningsdagar har genomförts med all personal på skolorna. Arbetet kommer att fortsätta under 2024.

### Stärka folkhögskolan som särart

Skolorna har under året arbetat fram metoder för hur folkhögskolans särart ska stärkas. Bland annat har de tagit fram ett koncept där man vid varje terminsstart genomför ett tematiskt arbete kring folkhögskolan tillsammans med deltagarna, som själva deltar i beslut om metod och ämnesområde. Det har genomförts öppna föreläsningar där även andra än deltagare på skolan är välkomna att delta. Detta för att sprida och stärka folkhögskolans särart. Skolorna arbetar med att främja en stark gemenskapskänsla genom att skapa en inkluderande och öppen miljö. Aktiviteter som kulturevenemang och deltagande i beslutsfattande processer bidrar till att stärka gemenskapen och skolans särart.

### Utveckla metoden portföljstyrning (digitalisering)

Region Värmlands folkhögskolor genomför olika projekt och aktiviteter som bidrar till utveckling av den pedagogiska verksamheten samt specifikt kopplat till enskilda profilkurser. Digitala utvecklingsarbetet bidrar till ökad tillgänglighet till folkbildningen, bättre tekniska lösningar och anpassningar till enskildes behov. Planering av översyn av automatisering av administrativa processer har startat.

#### 4.1.1 Stärka folkhögskolorna som en betydelsefull aktör för att fler människor ska nå arbetsmarknaden

Folkhögskolans allmänna och särskilda kurser stärker deltagarnas förutsättningar till fortsatta studier och på arbetsmarknaden. Skolorna erbjuder bland annat riktade kurser för utlandsfödda. Störst andel utlandsfödda studerar på skolornas allmänna kurser. Bland skolornas deltagare finns många unga och personer i yrkesverksam ålder som har mycket kort formell utbildning. Då det generellt ställs hårda krav på utbildning på arbetsmarknaden har dessa personer ofta svårare än andra att finna jobb och etablera sig på arbetsmarknaden. På skolornas allmänna kurser var drygt 72 procent under 30 år.

Under 2023 hade drygt 81 procent erhållit en behörighet till yrkes- och högskolestudier. I en årligen återkommande deltagarenkät svarar 86 procent av respondenterna som studerar på allmän kurs på regionens fem folkhögskolor att de genom sin studietid på folkhögskolan ökat sina möjligheter att studera vidare. Det är en ökning från fjolårets 83 procent.

#### **4.1.2 Digital utveckling inom folkhögskolornas alla verksamheter**

Skolorna bidrar på olika sätt till att stärka deltagarnas förutsättningar för att inhämta, kommunicera, interagera och producera digitalt. Det handlar om möjligheter, rättigheter och skyldigheter som följer med en digital tid men också om samhällstjänster, utbildningssystemet och utvecklingen av arbetsmarknaden. I Region Värmlands folkhögskolors deltagarenkät angav 77 procent av studerande på allmän kurs att skolan hade ökat deras möjligheter att kunna delta digitalt i samhället, vilket låg på samma nivå som föregående år.

Utbildningar för personal och deltagare i Office365 samt i användandet av det digitala mötesverktyget Teams har fortsatt under året. Ett kompetensutvecklingsarbete i Artificiell Intelligence (AI) har påbörjats då AI är ett teknikområde som på sikt kommer att kräva stor medvetenhet i ämnet bland personalen på skolorna. Region Värmlands folkhögskolors övergripande digitaliseringsnätverk har regelbundna möten med syftet att generera idéer för innovativa lösningar och förbättringar.

Ett utvecklingsarbete inom området automatisering och AI har påbörjats för att möjliggöra effektivisering av skolornas administration. Eftersom AI på sikt förväntas spela en betydande roll inom teknologin har skolorna påbörjat ett arbete med att se över vilka verksamheter som kan automatiseras och förbättras. Ett samarbetsprojekt med RegionIT påbörjades under hösten med målet att automatisera delar av ansökningsprocessen. Projekt kommer att pågå under 2024.

#### **4.1.3 Stärka och utveckla skolornas verksamhet inom området hållbar utveckling**

Arbetet med att minska matsvinnet på regionens folkhögskolor har fortskridit under året. I arbetet deltar personal från de olika skolorna i ett nätverk med övriga verksamheter i Region Värmland där man utbyter erfarenheter, kunskap, recept etcetera. På folkhögskolor mäts matsvinnet en gång per termin. Mängden matsvinn skiljer sig en del åt på de olika folkhögskolorna och ligger kvar på samma nivå som föregående år. Folkhögskolorna har fortsatt utveckla arbetet med att servera hållbara måltider som är klimatsmarta. Vegetarisk eller vegansk mat finns alltid som ett alternativ.

Genom aktivt nätverkande mellan folkhögskolorna har personalen stärkt medvetenheten om hållbara inköp. En inköpssamordnare bistår med att förhandla fram avtal och hantera inköp för skolan. Målet är att öka medvetenheten om hållbara inköp och skapa en mer strukturerad och medveten hantering av inköpsprocesser.

För att minska resandet genomförs digitala föreläsningar och workshops vilket i sin tur har lett till att flera gästföreläsare kan delta på distans. Personalmöten genomförs, i den mån det går, via Teams för att minska resandet mellan till exempel huvudskolan och dess filialer.

Region Värmlands folkhögskolor arbetar aktivt med jämställdhetsintegrering för att bidra till det övergripande jämställdhetspolitiska målet att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Jämställdhetsarbetet omfattar både den egna organisationen och de studerande. Skolorna har under ett par år drivit ett skolgemensamt nätverk för jämställdhetsarbetet som syftar till att kartlägga nuläge och behov av utveckling på skolorna. Nätverket kommer att under hösten omformas och fortsättningsvis arbeta med fokus på Likarättsfrågor. Under hösten påbörjades arbetet med målet att bli Likarättscertifierade skolor.

Skolornas insatser för att utjämna skillnaderna har över längre tid resulterat i en jämnare könsfördelning. På kortare sikt syns dock en ökning, där gapet mellan andelen kvinnor och män har ökat. Fördelningen på skolornas kurser, på ordinarie folkbildningsanslag, mäts årligen och skiljer sig skolorna emellan och mellan enstaka kurser, där det finns en större differens mellan könen på skolornas Särskild kurs. Under 2023 var fördelningen på kurser på statsbidragsanslaget 63 procent kvinnor och 37 procent män vilket är något sämre jämfört med 2022, då fördelningen var 54 procent kvinnor och 46 procent män.

#### **4.1.4 Att vara en attraktiv resurs för kommuner och andra aktörer, i att genomföra utbildningsuppdrag**

Andelen uppdragsutbildningar har minskat från 2022 och skillnaderna mellan skolorna är stor. En



bidragande faktor till minskningen är ett resultat av Folkbildningsrådets beslut som antogs i juni 2022, om att de från och med 2023 inte längre fortsätter med den extra satsning på yrkesutbildningar på folkhögskolor som påbörjades under pandemin. Andra faktorer som påverkat minskningen är att uppdragen från Arbetsförmedlingen och andra aktörer har minskat eller helt uteblivit. Under året har en marknadsföringsstrategi arbetats fram. Strategin kommer att implementeras under 2024. Planens syfte är att ge stöd till skolornas utvecklingsarbete; att stärka sina profiler och att vara attraktiva och konkurrenskraftiga.

#### 4.1.5 Dialog med Studieförbunden och Geijerskolan om folkbildningens utveckling i länet

Kontinuerliga dialoger med studieförbunden och Geijerskolan har fortskridit under året. Dialogmöten har resulterat i nya samarbeten mellan studieförbunden och folkhögskolorna. Med en totalt sett ökad volymnivå har studieförbunden arbetat framgångsrikt med de prioriterade utvecklingsområdena. Studieförbunden har, genom sina ansträngningar och samarbeten, fortsatt att nå och berika en mångfald människor i Värmland. Deras verksamhet och anpassning till samhällsutmaningarna bidrar till en stark och inkluderande inverkan på samhället.

## 4.2 Ett varierat kulturutbud av hög kvalitet och fokus på ökad kulturell delaktighet och eget skapande

Kultur- och bildningsnämnden fördelar statens bidrag till regional kulturverksamhet inom ramen för samverkansmodellen. Totalt fördelades 63 803 000 kronor 2023. Bidragsgivningen syftar till att regionen i samverkan med staten och kommunerna ska säkra en väl fungerande kulturell infrastruktur i regionen. Region Värmland fördelar även egna verksamhetsbidrag, 2023 fördelades drygt 55 000 000 kronor till 34 olika verksamheter, varav åtta inom samverkansmodellen. Tillsammans syftar dessa bidrag till att skapa en god infrastruktur, med ett brett och mångfasetterat kulturutbud i hela Värmland. En viktig pusselbit för delaktighet i hela Värmland är även studieförbundens kultur- och cirkelverksamhet.

Arbetet med kulturplanen fortgår. Särskilda satsningar för att stärka barn och ungas delaktighet och tillgång till kultur har gjorts under flera år. Under 2023 förstärker kultur- och bildningsnämnden med totalt 1 250 000 kronor för att möjliggöra kulturresor för skolor, fullfölja med en extra gåvobok för små barns språkutveckling och för att stärka *Drömsommarjobbet*. Arbetet med att ta fram en modell för subventionssystem som långsiktigt kan öka barn och ungas jämlika förutsättningar för tillgång och deltagande har fortsatt under 2023. En färdig version kommer att testas i ett pilotprojekt under 2024.

Sedan pandemirestriktionerna upphävdes har kulturlivet kunnat återuppta sin ordinarie verksamhet. Tendensen är att publiken visserligen återkommit i hög utsträckning men att många kulturverksamheter fortfarande inte har återfått publik på samma nivåer som före pandemin. För kultur- och bildningsnämndens mål innebär dock restriktionernas upphörande att kulturavdelningen kan arbeta med full kraft för att stötta ett varierat kulturutbud av hög kvalitet och fokus på kulturell delaktighet och eget skapande.

Kulturpolitikens mål är ofta abstrakta och övergripande och därför svåra att mäta. Från och med våren 2023 tar dock kulturavdelningen fram en särskild uppföljning av kulturplanen som utgår från planens mål. Rapporten ska ge en överblick över utvecklingen på kulturområdet ur ett bredare perspektiv. Uppföljningen baseras på indikatorer som vid enstaka tillfällen inte ger så mycket information, men över tid kommer de att kunna visa i vilken riktning utvecklingen går och därmed öka möjligheten att bedöma måluppfyllelsen. Bidrag till projekt har beviljats i alla länets 16 kommuner och därmed visar en av målets indikatorer på måluppfyllelse.

Under perioden har arbetet inneburit att resultatmålet bidragit till flera av Agenda 2030-målen.



Indikatorer		Utfall	Mål
<p>●</p> <p>Beviljade bidrag till projekt och/eller arrangemang i antal kommuner</p>		16 st	12 st
<p><b>Kommentar</b></p> <p>Bidrag har beviljats till projekt eller arrangemang i 16 kommuner och där med uppnås indikatormålet som är 12 kommuner. I nuläget finns inte denna statistik uppdelat på kvinnor och män</p>			
<p>●</p> <p>Återrapportering till Kulturrådet av statsbidrag inom samverkansmodellen</p>		Ja	Inrapporterad och godkänd
<p><b>Kommentar</b></p> <p>Återrapporteringen har genomförts av alla berörda verksamheter, kulturavdelningen har granskat uppgifterna från externa verksamheter. Redovisningen godkändes av kultur- och bildningsnämnden vid sammanträdet i juni.</p>			
<p>●</p> <p>Uppföljning av Värmlands kulturplan</p>		Ja	Märkbara effekter
<p><b>Kommentar</b></p> <p>En uppföljning av Värmlands kulturplan har sammanställts. Rapporten godkändes av kultur- och bildningsnämnden i juni.</p>			

## Aktiviteter

### Bidra till att implementera Värmlands kulturplan

Kulturavdelningens verksamhet utgår ifrån gällande kulturplan och ett stort arbete har genomförts för att omsätta planens mål till konkreta insatser för hela perioden som kulturplanen gäller. Insatserna finns dels samlade under kultur- och bildningsnämndens lokala mål, dels under ett antal mål som finns i kulturavdelningens egen verksamhetsplan.

Kultur- och bildningsnämnden har för 2023 avsatt extra pengar för satsningar för läsfrämjande, barn och ungas jämlika tillgång till kultur och ungas möjligheter att prova på konstnärliga yrken som sommarjobbare. Under 2023 har en modell färdigställts för ett subventionssystem för barn och ungas likvärdiga delaktighet i kulturlivet. Inför 2024 har pengar kultur- och bildningsnämnden avsatt pengar till ett pilotprojekt för att testa modellen i sin helhet. Annat utvecklingsarbete som strävar till att implementera kulturplanen är att stärka stödet till KKB-sektorn (kulturella och kreativa branscher), vilket sker genom att etablera en ansvarsfördelning mellan kulturen och regionens näringslivsutvecklande verksamhet.

Löpande arbetar kulturavdelningen för att stötta en god regional infrastruktur för kulturen i Värmland för delaktighet och tillgång till ett mångfasetterat kulturutbud av god kvalitet i hela Värmland. Arbetet fortlöper enligt planeringen. Ett nätverk med Värmlands kommuner har bildats för att stärka samverkan och det gemensamma ansvaret för stöd till kulturlivet i hela Värmland.

#### 4.2.1 Främja barn och ungas möten med konst och kultur

Under 2022 inleddes ett arbete med att ta fram en modell för ett långsiktigt subventionssystem för att bredda kommunernas valmöjligheter och för att komplettera det statliga stödet inom *Skapande skola* och kommunernas egna insatser med ett regionalt stöd. Ett förslag har tagits fram i samråd med ett flertal referensgrupper både från skolans verksamheter och kulturskapare. Även barn och unga har varit delaktiga i processen. Ett arbete med kommunikationsplan pågår och ett förankringsarbete på politisk nivå har genomförts under våren 2023.. Förberedelser pågår för att möjliggöra ett införande i flera steg och på olika nivåer utifrån de beslut om budget som fattas. Under 2024 kommer ett pilotprojekt att genomföras för testa modellen. En förutsättning för permanent införande är att budget kan avsättas. I avvaktan på eventuellt införande av subventionssystem för barn och ungas tillgång till kultur, och som uppföljning av insatser som gjordes under pandemiåren, har kultur- och bildningsnämnden avsatt 800 000 kronor till ett resestöd som kulturverksamheter med regionalt stöd kan söka.

Kulturavdelningen arbetar med ett brett spektrum av stöd riktat till förskolor och skolor för att främja barn och ungas möten med konst och kultur. Olika insatser för att tillgängliggöra dessa är bland annat stärkt skolbio, teknikstöd, utbudsdagar, Mediecenters utbud samt evenemang som *Värmlands bokfestival*. Arbeta görs även för att utveckla läs- och skrivförståelse för unga genom att bland annat stärka och utveckla samverkan mellan läsfrämjare i form av ett nytt initiativ; konferensen *Läsglöd* som kommer vara en årlig branschdag. Vidareutveckling sker av den läsfrämjande infrastruktur som skapats för små barn genom insatsen *Förundran - Bokstart i Värmland*. En bred professionsinsats har genomförts för personal inom bibliotek, förskola, öppen förskola och barnhälsovård.

#### 4.2.2 Stärka barn och ungas inflytande och delaktighet utifrån barnkonventionen

Kulturavdelningen arbetar kontinuerlig för att stärka det interna arbetet med att implementera Barnkonventionen. För att öka kunskapen generellt samt aktualisera och diskutera frågeställningar ur olika perspektiv genomförde kulturavdelningen intern workshop med hela avdelningen i juni 2023. Under året har ytterligare fyra personer inom avdelningen diplomerats till barnrättsstrateger. Totalt finns nu sju utbildade barnrättsstrateger på avdelningen.

Kulturavdelningen arbetar med olika metoder för stärka att barns och ungas möjligheter att komma till tals i kulturutbudet genom till exempel en skolbio-grupp som väljer filmer och skriver filmrecensioner, barn på bibliotek som väljer gåvobok i Värmland och delaktiga ungdomar som planerat slöjdaktiviteter.

Region Värmland har sedan 2018 en modell för dialog med unga som stöd för kulturverksamheter (och andra verksamheter) som vill öka barn och ungas delaktighet och ge barn och unga inflytande över innehåll, utbud och verksamhet. Det finns intresse bland verksamheterna att arbeta enligt modellen men ytterligare insatser behövs för ökad spridning och implementering.

#### 4.2.3 Stärka det ideella kulturlivet och arrangörskapet

För att förenkla för sökande och säkra den interna handläggningen av ansökningar infördes en e-tjänst för ansökningar om projekt- och arrangemangsstöd vid den första utlysningen 2023. Samverkan med IT-avdelningen har startats för att öka graden av digitalisering av de olika momenten som ingår i ansökningsprocesserna, och för digitalisering av fler stöd. En ny ansökningsblankett för verksamhetsbidrag för kulturverksamheterna inom kultursamverkansmodellen har tagits fram för säkrare och mer transparent handläggning och förbättrad ansökan till Kulturrådet. Blanketten gäller från och med ansökan inför 2024.

För många aktörer går mycket stor kraft åt till att hitta finansiering för sin verksamhet. Som ett led i att underlätta detta arbete genomför Region Värmland i samarbete med Västra Götalandsregionen därför en årlig informationsdag om de stöd som finns att söka, ett koncept som visat sig framgångsrikt och som därför vidareutvecklas i dialog med intressenterna.

Arenor för filmvisning har fortsatt stärkts, bland annat genom ett nytt interregionalt mentorskapsprojekt för mindre biografer. Stort arbete har gjorts för att stärka arrangörskapet genom att stärka bibliotekens kulturella verksamhet. Exempelvis har insatsen *Du är historisk* påbörjats - ett samarbete med

arkivenheten och Föreningsarkivet i Värmland, Stockholm kvinnohistoriska och kommuner. Projektet *Biblioteket som demokratisk arena* pågår med bland annat residensvistelser på bibliotek, samt även ett residens på arkiven för gestaltning av tystad kvinnohistoria. Arrangörsstöd har fortsatt beviljats till bibliotek.

Avdelningen har genomfört stora insatser för att främja samarbete och erfarenhetsutbyte, kompetens och verksamhetsutveckling samt kvalitet kopplat till folkbiblioteken. Exempelvis har ett utbildningspaket tagits fram tillsammans med andra regioner inom alla nationella minoriteter samt urfolket samerna.

Arbetet för att stärka bibliotekens roll i att stärka medie- och informationskunnighet har till viss del pausats med anledning av den ekonomiska situationen. Likaså arbetet med att stödja bibliotekens digitala transformation och människors digitala delaktighet.

#### **4.2.4 Stärka kulturskaparnas villkor**

Pandemin innebar stora svårigheter för flera delar av det professionella kulturlivet. Det är nu viktigt att följa utvecklingen i branschen för att vid behov vidta åtgärder. Kulturavdelningen följer analyser och rapporter samt har löpande dialog med kulturverksamma i Värmland. Kultur- och bildningsnämnden informeras löpande om rapporter och liknande som underlag för fortsatt arbete med frågan.

Kulturavdelningen har påbörjat arbetet med att återstarta ett så kallat kulturskaparråd som en referensgrupp och samtalspart för Region Värmlands dialog med professionella kulturskapare. Kulturskaparnas villkor är en grundförutsättning för kulturen och kulturens roll i samhället. Region Värmland bidrar genom sina insatser för att främja kultur också till att arbetstillfällen skapas för professionella kulturskapare genom att de anlitas för uppdrag inom kulturens kärnkompetenser. Det innefattar bland annat ersättning till mentorer för mentorskapsprogram, insatser för kompetensutveckling, olika utvecklingsuppdrag, arvoden för residensvistelser, handledare inom drömsommarjobbet samt ersättningar för kulturpedagogiskt arbete och arrangörsstöd till bibliotek.

Kulturavdelningen har stöttat kulturskapare genom breddade insatser för talangutveckling genom bland annat skrivnätverk, vidareutveckling av *Värmland skriver*, talangutvecklingsprogrammet *Doc out west* samt ett nytt initiativ i form av ett dansungdomskompani. Även mentorskap och kompetensutveckling har genomförts i form av bland annat en längre kurs i offentlig konst för konstnärer. Flertalet residensvistelser har pågått.

#### **4.2.5 Utveckla det stödjande arbetet mot företag inom kulturella och kreativa näringar och besöksnäringen**

En förutsättning för det stödjande arbetet mot företag inom KKB-sektorn (kulturella och kreativa branscher) är att ansvaret bärs gemensamt mellan kulturavdelningen och avdelningen regional utveckling. Samarbetet mellan avdelningarna har stärkts och ett arbete med att skapa en gemensam kunskapsbild, på såväl tjänstepersons- som politikernivå, pågår. Kulturavdelningen kan stötta upp i planeringen av det företagsfrämjande arbetet för kulturella och kreativa näringar utifrån konstnärernas perspektiv. Dialog pågår bland annat med Innovation Park.

Kulturavdelningen har arbetat vidare med den regionala rollen som mellanhand mellan kulturskapare och beställare/publik. Under året har det utvecklats i form av bland annat att Värmlands biografnätverk numer äger ett distributionsbolag, en Littexpo-webbutbildning för mindre förlag i Sverige i samarbete med Kulturrådet samt att vi sett över möjligheterna att gå med i Spok - en mötesplats för konstnärer och tillverkningsindustri.

#### **4.2.6 Utveckla samordning och strategisk samverkan inom området kultur, hälsa och folkhälsa**

Kultur och hälsa är ett område där alla kulturverksamheter kan spela roll. För verksamheterna inom kultursamverkansmodellen har flera haft riktade projekt och insatser av olika slag. Men det är viktigt att erfarenheterna av dessa sprids. Kulturavdelningen planerar att genomföra ett erfarenhetsutbyte

mellan verksamheterna som utgångspunkt för stärkt utveckling.

Kulturavdelningen har arbetet intensivt med att vidareutveckla den läsförande infrastruktur som skapats regionalt för små barns språkutveckling, en gemensam insats för bibliotek, förskola, öppen förskola och barnhälsovård i Värmland. Konferensen/branschdagen *Läsglöd* genomfördes för första året i syfte att stärka samarbetet mellan olika läsförande aktörer.

Dialog pågår mellan Region Värmland och Region Örebro län angående *Dans för hälsa*.

Kulturavdelningen är delaktiga i arbetet med att motverka utanförskap och ofrivillig ensamhet och har bland annat ökat bibliotekens kompetens gällande kognitiv tillgänglighet, stöttat insatsen *Läsglädje för äldre* där vi tillsammans med folkbildningen stöttar läsande volontärer. Ambitionen att bygga vidare på tidigare satsning *Biblioteket som resurs för äldreomsorgen* har pausats på grund av förutsättningar inom omsorgen.

### 4.3 Stärkt folkhälsa och folkhälsoarbete med fokus på förutsättningar för hälsa

Den folkhälsostrategiska planens målområden handlar om att förbättra förutsättningarna för en god, jämlik och jämställd hälsa i hela befolkningen samt att förbättra de organisatoriska förutsättningarna för ett effektivt länsgemensamt folkhälsoarbete. De för Värmland särskilt uttalade fokusområdena är utbildningsnivå, bostadsort och socioekonomi, barn och unga samt äldre. Under året har arbetet mot de två strategiska målen i den folkhälsostrategiska planen pågått inom en mängd olika arbeten, vissa kortare och andra pågående sedan flera år tillbaka.

Genom kunskapsspridande aktiviteter, gemensamma processer med kommuner och civilsamhälle och genom medverkande i olika nätverk och samverkansytter skapas möjligheter till samtal och dialog kring strategiskt folkhälsoarbete. Det ökar olika aktörers förmåga att se sin roll i det gemensamma folkhälsoarbetet, leder till ökad samverkan mellan aktörer och underlättar för fler att hitta former och strukturer för att arbeta strategiskt med folkhälsa. Arbetet under året har också lett till att beslutsfattare fått en ökad förmåga att fatta beslut baserat på kunskap om förutsättningar för hälsa. En viktig arena för arbetet mot de riktade utmaningarna är Nya perspektiv där det finns folkhälsostrategier med i samtliga samverkansgrupper kopplat till livsperspektiven.

Under året har det varit ett stort fokus på kunskapshöjande insatser. Folkhälsopriset och folkhälsoveckan med digitala frukostföreläsningar och en dag med fysisk konferens är en viktig arena för att belysa vikten av folkhälsoarbete. Även insatser kopplat till det suicidprepreventiva arbetet, stigmaarbetet, I2I (From Isolation to Inclusion) och konferensen Forum Jämställdhet kan lyftas. Under året har också nya koncept testats för att stärka kommuners kunskap och förmåga att se och prioritera främjandearbetet. Framtagande av kunskapshöjande material ökar kunskapen om samhällsaktörers betydelse för hälsans utveckling. Nyttan med folkhälsodata data samt Jämlik barnhälsa har nu testats och utvärderingar av dess effekter pågår.

Arbetet med att implementera och följa upp den folkhälsostrategiska planen och samordna insatser som genomförs av andra viktiga folkhälsoaktörer dels inom regionen som regional utveckling, Nya perspektiv, hälso- och sjukvården med dess stödstrukturer och Nära vård, men också externa samverkansparter som Länsstyrelsen i Värmland har under året intensifierats. En nulägesanalys har gjorts inför uppföljningen av den folkhälsostrategiska planen och faktablad har tagits fram baserat på indikatorer kopplat till Värmlands kommuner samt de olika uttalade fokusområdena i den folkhälsostrategiska planen.



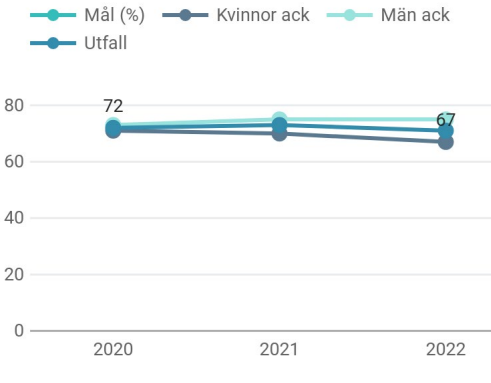
Fortsatt utveckling av samverkan sker med idéburen sektor genom *Överenskommelsen Värmland*, projekt- och verksamhetsbidrag till idéburen sektor samt samverkan genom IOP (idéburet offentligt partnerskap) och samverkansavtal. För att stärka idéburen sektors förmåga att arbeta mot barn och ungas hälsa beslutade kultur- och bildningsnämnden under året att höja budgeten för projektbidrag med 600 000 kronor.




Folkhälsoavdelningens uppdrag genomförs med fokus på förutsättningar för hälsa och genom hälsoförande och förebyggande insatser, men främst genom att stärka andra aktörers förmåga att

bidra till ökad folkhälsa. De insatser som görs för att förändra förutsättningarna sker många gånger i andra verksamheter som vi inte själva har rådighet över. Det är svårt att systematiskt utvärdera insatserna, men den feedback som getts är att de insatser som gjorts gett effekt och inspiration som stärker förmåga att arbeta med främjande insatser. Förändringar i de indikatorer som utvärderas sker långsamt och påverkas såklart inte bara de insatser som görs lokalt utan också av de politiska förutsättningarna. Via uppföljningen av indikatorerna syns effekter på arbetet med stärkta förutsättningar för folkhälsoarbetet, men ännu inga uppmätbara effekter på folkhälsan. Effekter på indikatorer förväntas inte ge någon synbar effekt på kort sikt.

Under perioden har arbetet inneburit att resultatmålet bidragit till flera av Agenda 2030-målen.



Indikatorer	Utfall	Kvinnor	Män	Mål	
 <p>Skillnad på medellivslängd kopplad till socioekonomi</p>				Ska minska	
<p>Skillnaden i medellivslängd mellan gruppen med eftergymnasial respektive förgymnasial utbildning. Vi väljer att titta på antal återstående år vid 30 års ålder, för samtliga kvinnor och män (samlat) och för kvinnor respektive män i Värmland och jämför differensen mellan de som har eftergymnasial respektive förgymnasial utbildning. Siffran visas som 5-årigt medelvärde och ser ut så här enligt SCB:</p>					
<p><u>2017–2021</u> Förgymnasial utbildning Kvinnor och män 49,37 Kvinnor 51,02 Män 48,08</p>	<p><u>2017–2021</u> Eftergymnasial utbildning Kvinnor och män 56,07 Kvinnor 57,26 Män 54,60</p>				
<p>Skillnad förgymnasial/eftergymnasial 56,07-49,37=6,7 år</p>					
<p><u>2018–2022</u> Förgymnasial utbildning Kvinnor och män 49,11 Kvinnor 50,25 Män 48,15</p>	<p><u>2018–2022</u> Eftergymnasial utbildning Kvinnor och män 56,24 Kvinnor 57,21 Män 54,97</p>				
<p>Skillnad förgymnasial/eftergymnasial 56,24-49,11=7,13 år</p>					
<p><b>Kommentar</b> Skillnad på medellivslängd kopplad till socioekonomi har ökat. Medellivslängden är högre för kvinnor än för män och högre för de med längre jämfört med kortare utbildning.</p>					
 <p>Självs kattad hälsa</p>		71 %	67 %	75 %	Ska öka
<p><b>Kommentar</b> I Värmland var andelen av befolkningen som upplevde den självskattade hälsan som bra eller mycket bra 71</p>					

Indikatorer	Utfall	Kvinnor	Män	Mål
procent 2022. Det är en liten minskning från 2021 då det var 73 procent av befolkningen. Män anger i större utsträckning än kvinnor att de upplever den självskattade hälsan som bra eller mycket bra.				
 Tematiska uppföljningar av implementeringen av Region Värmlands folkhälsostrategiska plan: Uppbyggnad av stödstrukturen	–	–	–	Märkbara effekter
<b>Kommentar</b> Den folkhälsostrategiska planen ska följas upp vartannat år, där hösten 2024 blir första tillfället för fördjupad analys. Under 2023 har arbetet med att utveckla plattformar för samverkan och informationsutbyte pågått på olika nivåer i organisationen, internt i Region Värmland och med samverkanspartner externt. Som en konsekvens av omorganisationer i verksamheterna hösten 2023 har vissa av dessa arbeten pausats för att nu i början av 2024 ta ny fart utifrån ett tydligt uppdrag från regiondirektören att samordna folkhälsoarbetet och bygga de stödstrukturer som behövs för effektivt och samordnat arbete. Analys av samverkanspartner och behov som stöd till denna process har också gjorts genom utredningarna: Värmlands civilsamhälleskarta samt Länsstyrelsens kartläggning av kommunernas behov av stöd i folkhälsoarbetet.				
 Uppföljning av verksamhetsbidrag samt projekt- och arrangemangsbidrag	–	–	–	Märkbara effekter
<b>Kommentar</b> Ett utvecklingsarbete av bidragshandlingen har genomförts för att få en bättre träffsäkerhet och effektivitet i processen. Bidrag inom God och jämlik hälsa och Funktionsrätt styrs tydligare mot att nå målen med den folkhälsostrategiska planen. Bidragen skapar förutsättningar för länets idéburna aktörer att bidra till samtliga mål för en god och jämlik hälsa, samt rättigheter och delaktighet för alla länets invånare.				
 Följa upp de särskilda fokusområdena för Värmland: utbildningsnivå, bostadsort och socioekonomi, barn och unga, samt äldre	–	–	–	Märkbara effekter
<b>Kommentar</b> Folkhälsoavdelningens analytiker har under året tagit fram faktablad baserade på de särskilda fokusområdena för Värmland för att underlätta planering och uppföljning av insatser. De bygger på liv och hälsa undersökningen från 2022. På sikt kommer det också möjliggöra uppföljning av trender i hälsoutfall.				

## Aktiviteter

### Processledning av det gemensamma arbetet tillsammans med kommunerna och idéburen sektor

Inom folkhälsoområdet drivs ett stort antal processer tillsammans med kommuner och idéburna organisationer, men medverkan sker även i processer som drivs av andra aktörer. Inom ramen för detta arbete finns både långsiktiga samverkansprocesser och nätverk och mer specifika och tidsavgränsade projekt. En viktig del av folkhälsoavdelningens uppdrag är att genomföra kunskapshöjande insatser i syfte att öka förmågan hos länets aktörer i det hälsofrämjande arbetet. En grundläggande del i det i det folkhälsostrategiska arbetet är att jobba med kartläggning och analys av hälsa och dess utveckling i befolkningen. Avdelningen har arbetat med metodutveckling för att hitta nya och effektiva sätt att stärka aktörernas organisatoriska förmåga

## Aktiviteter

att arbeta med förutsättningar för hälsa. Avdelningens arbete under året har bland annat lett till ökad kompetens hos aktörer att arbeta effektivt med folkhälsofrågor, nätverksbyggande inom och över organisationsgränser, utformande av aktiviteter för att nå fler och nya målgrupper och framtagande av gemensamma planer för bättre struktur och systematik i folkhälsoarbetet.

### Implementering av den folkhälsostrategiska planen

Arbetet med att synliggöra och implementera den folkhälsostrategiska planen har under året fortgått i många olika sammanhang och etablerade samverkansforum. Filmen TACK som togs fram för att lyfta aktörer i folkhälsoarbetet har blivit synlig såväl nationellt som internationellt och vunnit ett silver i kategorin "Informationsfilmer bransch", Publishingpriset. Civilsamhällets roll som folkhälsoaktör har också lyfts och stärkts på flera sätt under året vilket bland annat syns i de uppdaterade riktlinjerna för de bidrag som avdelningen handlägger och i samverkan kring folkhälsokonferensen med folkhälsoavdelningen och konferensen för överenskommelsen.

Internt i regionen har samtal förts för att förbättra synergieffekter och minska risken för dubbelarbete på strategisk nivå, men här saknas fortfarande de styrsystem som behövs för att synliggöra arbete kopplat till den folkhälsostrategiska planen. Inför 2024 har ett uppdrag getts till folkhälso- och kulturdirektören att samordna implementeringen av planen i samtliga regionala verksamheter, vilket vi bedömer kommer förbättra förutsättningarna för det fortsatta arbetet och möjligheterna till systematisk uppföljning av resultat.

#### 4.3.1 Skapa en struktur för regionalt stöd för länets folkhälsoaktörer

Behov hos samverkansaktörer undersöks genom flera olika processer för att skapa underlag för att bygga en hållbar och behovsanpassad stödstruktur. Arenor för samverkan och kommunikation inom och mellan aktörer byggs upp.

Interna dialoger pågår mellan Nya Perspektiv, Område samverkan, God och nära vård, regional utveckling samt folkhälsoavdelningen för att hitta former för en intern struktur för att planera och följa upp regionens folkhälsouppdrag. Interna dialoger om organisatoriska förutsättningar för samordning av regionens folkhälsouppdrag har pågått och kommer fortsätta under 2024. Det är en förutsättning för att kunna samverka effektivt med externa samverkansaktörer.

Fortsatt utveckling av samverkan sker med idéburen sektor genom *Överenskommelsen Värmland*, projekt- och verksamhetsbidrag till idéburen sektor samt samverkan genom IOP och samverkansavtal.

Fortsatt dialog med länets kommuner kring behov av stöd och möjligheter till samverkan i lokalt och regionalt folkhälsoarbete genom nätverk för suicidprevention och goda levnadsvanor för barn och unga, samverkansprocesser inom jämlik barnhälsa samt planering för gemensam analys och dialog kring Liv och hälsa-data på kommunnivå. Konceptet kring Folkhälsoveckan utvecklas och etableras som en plattform för gemensamt lärande, kommunikation och utveckling. Dialogen med Länsstyrelsen i Värmland är intensifierad utifrån folkhälsouppdraget på regional nivå.

Effekterna vi ser är att det blivit en större samsyn kring folkhälsouppdraget inom Region Värmland, och då kanske framför allt hur plattformen Nya perspektiv kan användas för länsgemensamt folkhälsoarbete. Arbetet behöver fortsätta under 2024.

#### 4.3.2 Utveckla samverkan med andra regionala utvecklingsarbeten som påverkar folkhälsan

Strateger och analytiker på folkhälsoavdelningen medverkar i och driver ett flertal processer som krockar i andra utvecklingsarbeten som pågår inom och utanför Region Värmland så som Nya Perspektiv, God och nära vård, *Värmlandsstrategin* och kunskapsstyrningen. Arbetet med att hitta strukturer och kommunikationsvägar för att skapa synergier och samverkan mellan andra regionala utvecklingsarbeten pågår och underlättas av en renodling av folkhälsoavdelningens uppdrag. Samtal har under året förts på chefsnivå tillsammans med Värmlandsrådsavdelningen, avdelningen hållbar utveckling, regional utveckling samt kulturavdelningen. Samverkan med fram för allt Länsstyrelsens enhet för social hållbarhet samt enheten Nya perspektiv samt hållbarhetsenheten har intensifierats under året på såväl chefs som strategnivå för att samordna våra resurser och insatser.



#### 4.3.3 Kommunikation Region Värmlands folkhälsostrategiska plan

Kunskap om Regions Värmlands Folkhälsostrategiska plan sprids via flera olika kommunikationsvägar. Den nya nämnden har fått särskild utbildning om regionens folkhälsouppdrag och den folkhälsostrategiska planen. Filmen *Tack* presenteras och visas i flera olika sammanhang, samtal förs med Nya perspektiv och God och nära vård om hur vi kan samverka på bästa sätt för att nå målen i planen och information och samtal förs med ett flertal aktörer via nätverk, utbildningsinsatser och konferenser bland annat och folkhälsoveckan.

#### 4.3.4 Beskriva och kommunicera innebörden av strategiskt folkhälsoarbete

Kommunikation om innebörden av strategiskt folkhälsoarbete sker inom ramen för fler olika pågående kommunikationsprocesser inom Region Värmland och med samverkansaktörer. Folkhälsoveckan är en viktig plattform för samverkan, samtal och dialog om olika aktörers betydelse och ansvar i det strategiska folkhälsoarbetet. Filmen *Tack* visas och används som dialogunderlag i ett flertal delar av organisationen och hos samverkande aktörer.

#### 4.3.5 Använda uppföljningsstrukturen för den folkhälsostrategiska planen

En uppföljningsstruktur för den folkhälsostrategiska planen tas fram under året. Uppdraget är tilldelat en arbetsgrupp bestående av folkhälsostrateger och folkhälsoanalytiker. Uppföljning av den folkhälsostrategiska planen ska, enligt beslutad uppföljningsbilaga göras under år 2024.


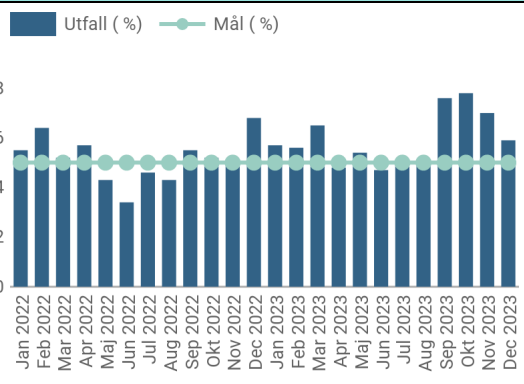
#### 4.3.6 Följa upp, utvärdera och mäta folkhälsoarbete även i ekonomiska termer för att belysa effektivitet och kvalitet i hälsofrämjande arbete


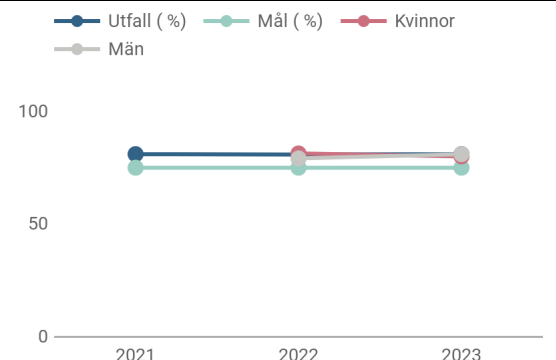
I olika sammanhang där den folkhälsostrategiska planen och folkhälsoarbete belyses den samhällsekonomiska betydelsen av hälsofrämjande och förebyggande arbete för att öka aktörers förståelse. Särskilt arbete med detta område har inte prioriterats under året.

### 4.4 Hållbar organisation - Hållbart arbetsliv



Årets medarbetarundersökning visar på ett bra resultat för verksamhetsområdet kultur och bildning och alla verksamheter arbetar med konceptet Hälsofrämjande arbetsplats. Sjukfrånvarokvoten är dock högre än målet på 5 procent, vilket gör att målet hållbart arbetsliv anses delvis uppnått.

Indikatorer		Utfall	Kvinnor	Män	Mål
 Sjukfrånvarokvot 		6 %	6,4 %	4,9 %	5 %
<b>Kommentar</b> Sjukfrånvaron för verksamhetsområdet kultur och bildning var för 2023 totalt 6,0 procent. Det är en ökning jämfört med 2022 då motsvarande siffra var 5,2 procent. För kvinnor var genomsnittet 6,4 procent och för män 4,9 procent under 2023. För 2022 var motsvarande siffror 6,0 procent för kvinnor och 3,3 procent för män.					

Indikatorer		Utfall	Kvinnor	Män	Mål
 <b>Medarbetarengagemang</b>		81 %	80 %	81 %	75 %

**Kommentar**

Begreppet medarbetarengagemang används för att beskriva medarbetarnas motivation och förutsättningar att göra sitt bästa för organisationen. Uppföljning sker på arbetsplatsnivå och åtgärder vidtas vid resultat som understiger 75. Resultatet av årets medarbetarundersökning visar på ett genomsnitt på 81 procent hållbart medarbetarengagemang (HME) för kultur och bildning vilket är en högre siffra än genomsnittet för Region Värmland som helhet och en liten ökning från förra årets mätning 2022 (80,8 procent). Resultatet för kvinnor 2023 är 80 procent, vilket är en minskning från 2022 (81,3 procent) och för män 81 procent, vilket är en ökning från 2022 (79,1 procent).

**Aktiviteter**

**Genomföra Hälsofrämjande arbetsplats i enlighet med HR-avdelningens struktur för arbetet (utbildningar, föreläsningar, fysisk aktivitet etcetera)**

Alla arbetsplatser kan ansöka om att bli certifierade som Hälsofrämjande arbetsplats. Tre av folkhögskolorna är certifierade. En skola kommer att bli certifierad i mars och en skola har påbörjat arbetet där arbetslagen har genomfört en e-utbildning och hälsoduk samt kommit i gång med olika friskvårdande aktiviteter. Kulturavdelningen har under våren 2023 blivit certifierad som hälsofrämjande arbetsplats. Avdelningen arbetar med hälsoinspiratörer och har skapat en gemensam kalender för inspiratörernas aktiviteter. Folkhälsoenheten arbetar enligt konceptet och har friskvårdsinspiratörer. Samtliga enheter inom verksamhetsområdet kultur och bildning arbetar med hälsofrämjande insatser och aktiviteter.


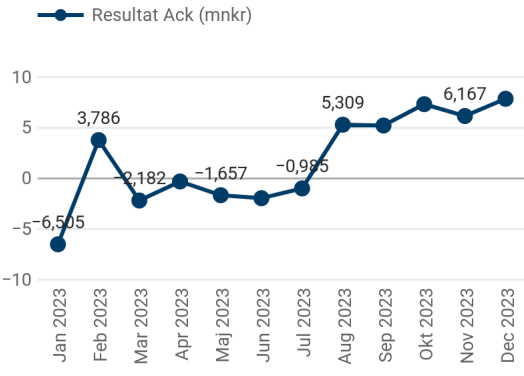
**Upprätta kompetensförsörjningsplan**

Folkhögskolorna fortsätter att arbeta efter Region Värmlands folkhögskolors strategiska kompetensförsörjningsplan, antagen av styrelsen 2022. Planen beskriver strategier, statistik och analys över ålders- och könsfördelning av skolornas olika yrkeskategorier. Den beskriver också de omvärldstrender och planeringsförutsättningar som skolorna arbetar med sin kompetensförsörjning samt rutiner och mall för planering. Enligt HR-årshjulet ska kompetensanalyser göras för samtliga avdelningar under jan-mars 2024 som utmynnar i handlingsplaner. Den aktiviteten (kompetensanalyser) följs upp 2024 regionövergripande inom resultatmålet attraktiv arbetsgivare.

**4.5 Hållbar organisation - Ekonomi i balans**



Kultur- och bildningsnämnden har en ekonomi i balans utifrån indikatorer och aktiviteter resultat och bedömningen är att resultatmålet uppnås.

Indikatorer	
<p> Nettokostnad mot budget</p>	
<p><b>Kommentar</b></p> <p>Årets bokslut uppvisar ett överskott på 7,9 miljoner kronor, som fördelas enligt nedan mellan verksamhetsområdena:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Folkbildning 1,3</li> <li>• Kultur 0,5</li> <li>• Folkhälsa 4,6</li> <li>• Kultur och bildning ledning 1,1</li> <li>• Politisk verksamhet 0,4</li> </ul> <p>Utöver genomförda reduktioner enligt plan avseende personalkostnader och övriga verksamhetskostnader orsakas överskottet huvudsakligen av ökade projektintäkter och riktade statsbidrag inom området psykisk hälsa som inte hunnit fördelas ut innan årsskiftet.</p>	


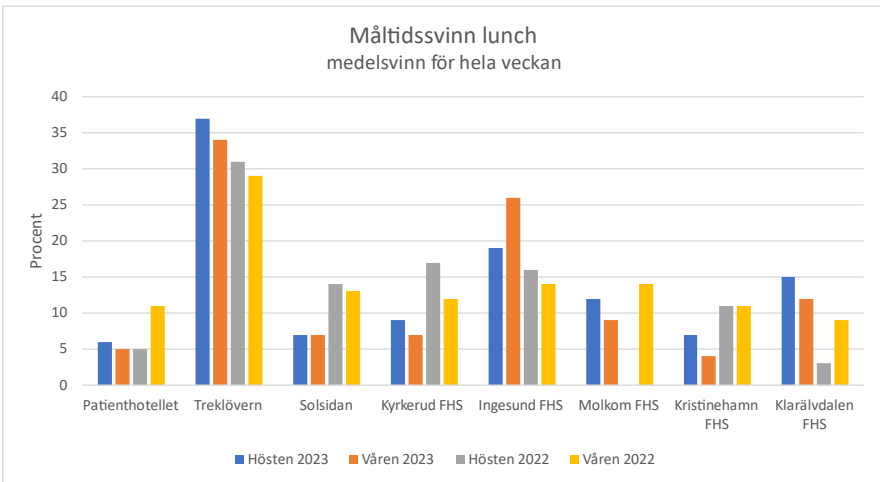


#### 4.6 Hållbar organisation - Minskat miljöavtryck



Uppföljningen av målets indikatorer visar att målet inte uppnås för 2023. Målets aktiviteter visar dock att arbetet med att minska miljöavtrycket i organisationen pågår och är på rätt väg och kan därför anses delvis uppnått.

Folkhögskolorna arbetar aktivt med att minska matsvinnet. Genom arbetet med mätningarna har medvetenheten ökat på skolorna. och de har även minskat avfallet genom att till exempel sälja matlådor. Folkhögskolorna har fortsatt utveckla arbetet med att servera hållbara måltider som är klimatsmarta. För att minska resandet genomförs digitala föreläsningar och workshops vilket i sin tur har lett till att flera gästföreläsare kan delta på distans. Personalmöten genomförs, i den mån det går, via Teams för att minska resandet mellan huvudskolan och dess filialer.

Nämndens verksamhetsplan för 2023 innehåller förtydligande om hur nämndens mål kan knytas till målen i till Agenda 2030 och flera delar av verksamheten syftar till att sträva mot globala mål om jämställdhet, jämlikhet, utbildning och hållbarhet ur olika perspektiv. På kulturområdet kan det handla om slöjdens kunskap om hållbar resurshandling, olika bidrag och stöd som syftar till att öka jämlikhet, jämställdhetsperspektiv på deltagande och medverkande i projekt, arrangemang och löpande verksamhet, insatser där kulturen spelar roll som förutsättning för utbildning, hälsa och inkludering. Slöjd lyfts ofta som ett utvecklingsområde för hållbar resurshandling. Under slutet av året startades arbetet med att främja kopplingar mellan lokal produktion och konsumtion genom att ansluta till plattformen SPOK. SPOK vill främja lokal produktion genom att sprida kunskap om lokala produktionsmöjligheter, och främjar därmed lokala konstnärer, slöjdare, designers med fleras möjligheter till uppdrag. Förutsättningarna att källsortera har förbättrats i Region Värmlands lokaler.

Indikatorer	Utfall	Kvinnor	Män	Mål																																													
Andelen medarbetare och förtroendevalda som reser hållbart till och från arbetet respektive uppdraget ska öka	–	–	–	Ska öka																																													
<p><b>Kommentar</b>                      Under 2023 har resandet på kurser och konferenser minskat inom kultur- och bildningsnämndens ansvarsområde med anledning av regionens ekonomi. Erbjuds digitala alternativ väljs det i första hand och i andra hand ska det hållbara alternativet väljas i enlighet med Region Värmlands riktlinje för hållbara resor och möten. En uppföljande resvaneundersökning av medarbetares och förtroendevaldas resor till kommer dock att göras först 2024 så i nuläget finns ingen aktuell statistik för indikatorn.</p>																																																	
 Mängden matsvinn ska minska	Se diagram nedan	–	–	Ska minska																																													
<p>Matsvinnsmätningar görs under en vecka på våren och hösten med fokus på lunchserveringen. Mängden matsvinn skiljer sig en del åt på de olika folkhögskolorna, men ingen specifik trend ses, varken ökning eller minskning.</p>																																																	
 <p>The chart shows the average percentage of food waste from lunch for the entire week across eight schools. The Y-axis represents the percentage (0-40%). The X-axis lists the schools: Patienthotellet, Treklövern, Solsidan, Kyrkerud FHS, Ingesund FHS, Molkom FHS, Kristinehamn FHS, and Klarälvdalen FHS. The legend indicates four data series: Hösten 2023 (blue), Våren 2023 (orange), Hösten 2022 (grey), and Våren 2022 (yellow).</p> <table border="1"> <caption>Måltidssvinn lunch medelsvinn för hela veckan</caption> <thead> <tr> <th>Skola</th> <th>Hösten 2023</th> <th>Våren 2023</th> <th>Hösten 2022</th> <th>Våren 2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Patienthotellet</td> <td>~6%</td> <td>~5%</td> <td>~5%</td> <td>~11%</td> </tr> <tr> <td>Treklövern</td> <td>~37%</td> <td>~34%</td> <td>~31%</td> <td>~29%</td> </tr> <tr> <td>Solsidan</td> <td>~7%</td> <td>~7%</td> <td>~14%</td> <td>~13%</td> </tr> <tr> <td>Kyrkerud FHS</td> <td>~9%</td> <td>~7%</td> <td>~17%</td> <td>~12%</td> </tr> <tr> <td>Ingesund FHS</td> <td>~19%</td> <td>~26%</td> <td>~16%</td> <td>~14%</td> </tr> <tr> <td>Molkom FHS</td> <td>~12%</td> <td>~9%</td> <td>~14%</td> <td>~14%</td> </tr> <tr> <td>Kristinehamn FHS</td> <td>~7%</td> <td>~4%</td> <td>~11%</td> <td>~11%</td> </tr> <tr> <td>Klarälvdalen FHS</td> <td>~15%</td> <td>~12%</td> <td>~4%</td> <td>~9%</td> </tr> </tbody> </table>					Skola	Hösten 2023	Våren 2023	Hösten 2022	Våren 2022	Patienthotellet	~6%	~5%	~5%	~11%	Treklövern	~37%	~34%	~31%	~29%	Solsidan	~7%	~7%	~14%	~13%	Kyrkerud FHS	~9%	~7%	~17%	~12%	Ingesund FHS	~19%	~26%	~16%	~14%	Molkom FHS	~12%	~9%	~14%	~14%	Kristinehamn FHS	~7%	~4%	~11%	~11%	Klarälvdalen FHS	~15%	~12%	~4%	~9%
Skola	Hösten 2023	Våren 2023	Hösten 2022	Våren 2022																																													
Patienthotellet	~6%	~5%	~5%	~11%																																													
Treklövern	~37%	~34%	~31%	~29%																																													
Solsidan	~7%	~7%	~14%	~13%																																													
Kyrkerud FHS	~9%	~7%	~17%	~12%																																													
Ingesund FHS	~19%	~26%	~16%	~14%																																													
Molkom FHS	~12%	~9%	~14%	~14%																																													
Kristinehamn FHS	~7%	~4%	~11%	~11%																																													
Klarälvdalen FHS	~15%	~12%	~4%	~9%																																													
 Inköpsandelen ekologiska livsmedel ska vara minst 50 procent	24,9 %	–	–	50 %																																													
 Inköpsandelen närproducerade livsmedel ska öka under perioden med en strävan att uppnå minst 30 procent	17,4 %	–	–	30 %																																													

## Aktiviteter

### Region Värmlands folkhögskolor arbetar aktivt med att minska matsvinn genom bland annat noggrann måltidsplanering och att sälja matlådor (överbliven mat)

Folkhögskolornas kök och restauranger arbetar aktivt med att minska sitt matsvinn. På folkhögskolorna säljs matrester som matlådor. De har även mat- och internatråd för att främja delaktighet och gemensamt arbete med bland annat matsvinn. I arbetet deltar personal från de olika skolorna i ett nätverk med övriga verksamheter i Region Värmland där man utbyter erfarenheter, kunskap, recept etcetera.

### Utbildningsinsatser för personal som arbetar i kök

Förutom nätverksträffar så har en endagsutbildning genomförts för att minska köttkonsumtion och lära sig mer om nya vegetariska produkter. En utbildning i kulturspannmål och närproducerade spannmål har genomförts.

### Region Värmlands folkhögskolor följer avtalade upphandlingar

Leverantörstroheten för Region Värmlands folkhögskolor är 64 procent för 2023. Skolorna jobbar kontinuerligt med att bli bättre och skriva avtal där det inte finns några. Upphandlingsenheten kommer att följa upp kultur-


## Aktiviteter

och bildningsnämndens avtalstrohet under 2024.

### 4.7 Hållbar organisation - Respektfulla möten



Indikatorn visar på att målet inte har uppnåtts, men arbete pågår med att analysera resultatet från medarbetarundersökningen och utarbeta handlingsplaner.

Indikatorer	Utfall	Kvinnor	Män	Mål
 Andel medarbetare som upplevt kränkningar eller trakasserier	3	–	–	0
<b>Kommentar</b> Den medarbetarundersökning som genomfördes under 2023 visar att 3 procent av medarbetarna inom verksamhetsområdet kultur och bildning vid något tillfälle under det senaste året varit utsatt för mobbing eller trakasserier i arbetet. Vid 2022 års undersökning var andelen 9,4 procent vilket visar på en minskning. De som svarat ja har fått förfrågan om de vill kontakta regionhälsan. Uppföljning av medarbetarundersökningen sker på arbetsplatsnivå via värdegrundsarbete i grupp på arbetsplatssträffar och via medarbetarsamtal. Det går inte att få statistik uppdelat på kvinnor och män.				

## 5 Uppföljning av nämndplan och andra politiska uppdrag

### 5.1 Kultur- och bildningsnämndens fokusområde/inriktning för år 2023

#### 5.1.1 Digitalisering

Dialog med Region-IT för digitalisering av bidragsprocessen inom kultur och bildning har inletts. Arbetet pågår.

Projektet utveckling av folkhälsodata fortsätter i syfte att utveckla insamling, användning och kommunikation av data kring befolkningens hälsa.

Inom folkhögskolorna utforskas VR (virtual reality) och AI (artificiell intelligens) inför framtida utveckling.

#### 5.1.2 Hållbarhet utifrån Agenda 2030

Utveckling och samverkan inom det strategiska folkhälsoarbetet är en viktig del i regionens arbete med hållbarhet utifrån Agenda 2030 och omfattar framför allt social hållbarhet men är även viktigt för utvecklingen mot ekonomisk och miljömässig hållbarhet.

Slöjd lyfts ofta som ett utvecklingsområde för hållbar resurshantering och kulturavdelningen har under 2023 haft flera projekt som syftar till att bevara och utveckla kunskap om tekniker och material. Under slutet av året startades arbetet med att främja kopplingar mellan lokal produktion och konsumtion genom att ansluta till plattformen SPOK. SPOK vill främja lokal produktion genom att sprida kunskap om lokala produktionsmöjligheter, och främjar därmed lokala konstnärer, slöjdare, designers med fleras möjligheter till uppdrag.

#### 5.1.3 Kultur, hälsa och folkhälsa - i samverkan

Kultur och hälsa är ett område där alla kulturverksamheter kan spela roll. För verksamheterna inom kultursamverkansmodellen har flera riktade projekt och insatser av olika slag genomförts. Kulturavdelningen planerar att genomföra ett erfarenhetsutbyte mellan verksamheterna som utgångspunkt för stärkt utveckling.

Kulturavdelningen har arbetat med att vidareutveckla den läsfrämjande infrastruktur som skapats

regionalt för små barns språkutveckling, en gemensam insats för bibliotek, förskola, öppen förskola och barnhälsovård i Värmland.

Ambitionen att bygga vidare på tidigare satsning *Biblioteket som resurs för äldreomsorgen* har pausats på grund av förutsättningar inom omsorgen.

#### **5.1.4 Ledarutveckling kopplat till effektmålet hållbar organisation**

Nya chefer i verksamheten genomgår Region Värmlands utbildningsprogram för nya chefer och uppdraget tydliggörs via ledar- och medarbetardeklarationer. Ledningsgruppsutveckling har genomförts och följs upp.

Kulturavdelningen har genomfört LOM, ledar- och medarbetardeklaration och inlett ett arbete för att utveckla ledningsgruppens arbetsmetoder.

#### **5.1.5 Motverka utanförskap och ofrivillig ensamhet**

För att motverka ofrivillig ensamhet har vi haft riktade projekt samt flera kunskaphöjande teman även kopplat till suicidpreventionsarbetet, stigmaprojektet och I2I (from Isolation to Inclusion) som till exempel tagit fram en film om ofrivillig ensamhet som kommer användas framgent. Projektet I2I avslutades under våren 2023, men lärdomar från projektet lever kvar i olika processer och arbeten inom Region Värmland och hos andra aktörer. Även våra bidrag inom god och jämlik hälsa och funktionsrätt bidrar i hög grad till att motverka ofrivillig ensamhet.

Samverkan med Värmlands projektparaply inom ramen för projekt kring UVAS (unga som varken arbetar eller studerar) pågår.

Kulturavdelningen är delaktiga i arbetet med att motverka utanförskap och ofrivillig ensamhet och har bland annat ökat bibliotekens kompetens gällande kognitiv tillgänglighet, stöttat insatsen *Läsglädje för äldre* där vi tillsammans med folkbildningen stöttar läsande volontärer.

#### **5.1.6 Motverka långsiktiga konsekvenser av covid-19 inom nämndens ansvarsområden utifrån gjorda analyser**

Sedan pandemirestriktionerna upphävdes har kulturlivet i stor utsträckning kunnat återuppta sin ordinarie verksamhet, men många kulturverksamheter rapporterar att de fortfarande inte har återfått publik på samma nivåer som före pandemin. Även förändrade beteenden för hur biljetter bokas verkar vara en bestående följd av pandemin. De kvarstående negativa effekterna av pandemin på hälsan är omfattande. Det är således fortsatt viktigt att Region Värmland följer utvecklingen samt har beredskap att vid behov stötta till kultur- och folkhälsoområdet för att motverka konsekvenser av pandemin.

## **6 Arbete med personal- och arbetsmiljöfrågor**

Enligt arbetsmiljölagen ska arbetsgivare och arbetstagare samverka för att skapa en god arbetsmiljö på arbetsplatsen. Varje nämnd inklusive styrelsen ska fördela arbetsmiljöuppgifterna och de befogenheter som därmed följer till lämplig chef i organisationen. Region Värmlands arbetsmiljöpolicy har omarbetats som en konsekvens av regionfullmäktiges beslut angående ändrat ansvar för styrelse och nämnder. Eftersom nämnderna numera har personalansvaret under pågående anställning har ansvaret för arbetsmiljöuppgifter fördelats från nämnden till regiondirektör Peter Bäckstrand till och med att nästa kultur- och bildningsnämnd väljs.

Under året har nämnden fått information om sitt arbetsmiljö- och personalansvar och även fått löpande information om personal och personalarbete inom nämndens ansvarsområde. I nämndens internkontrollplan för 2023 har risker kopplat till arbetsmiljö identifierats och dessa har även följts upp

## **7 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning**

Kultur- och bildningsnämndens verksamheter har liksom hela samhället under det gångna året i hög grad påverkats av händelser i omvärlden som medfört en försämrad samhällsekonomi och ökad

risknivå. Dit hör Rysslands invasion av Ukraina, kriget i Gaza och en generellt osäker utveckling i omvärlden kopplat till konflikter, klimatförändringar, inflation och lågkonjunktur.

Som en följd av den ansträngda samhällsekonomin har statsbidragen till nämndens ansvarsområden minskats. Inflation och minskade statsbidrag har gjort det nödvändigt att planera och genomföra personalreduktion och andra kostnadsreducerande åtgärder inom nämndens samtliga verksamheter. Samtidigt har behoven av folkbildning, stöd till kulturlivet och folkhälsoarbetet ökat utifrån verksamheternas centrala roll i upprätthållandet av social hållbarhet, hälsa och demokrati.

## 8 Nämndanalys

Årets bokslut uppvisar ett överskott på 7,9 miljoner kronor, som fördelas enligt nedan mellan verksamhetsområdena:

- Folkbildning 1,3
- Kultur 0,5
- Folkhälsa 4,6
- Kultur och bildning ledning 1,1
- Politisk verksamhet 0,4

Utöver genomförda reduktioner enligt plan avseende personalkostnader och övriga verksamhetskostnader orsakas överskottet huvudsakligen av ökade projektintäkter och riktade statsbidrag inom området psykisk hälsa som inte hunnit fördelas ut innan årsskiftet.

## 9 Internkontroll

Kultur- och bildningsnämnden har under 2023 arbetat med internkontroll utifrån den regionövergripande kontrollplanen som beslutas av regionstyrelsen och utifrån den egna kontrollplanen som tagits fram efter riskbedömning. En årlig uppföljning av internkontrollarbetet görs separat till nämnden varje år och ingår inte i årsredovisningen.